

PATVIRTINTA
Vilniaus „Pelėdos“ pradinės mokyklos
direktoriaus gruodžio 20 d.
Įsakymu Nr. V-51

VILNIAUS „PELĖDOS“ PRADINĖS MOKYKLOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS, INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vilniaus „Pelėdos“ pradinės mokyklos (toliau - Mokykla) Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190, Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijomis; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu 2016 m. spalio 18 d. Nr. XII-2685; Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu 2017 m. vasario 14 d. Nr. XIII-204.

2. Tvarkos aprašo paskirtis – padėti ugdymo įstaigai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

3. Tvarkos aprašas nustato smurto ir patyčių prevencijos vykdymo priemones ir būdus.

4. Tvarkos aprašo tikslas – siekiant ugdyti pozityvų ugdytinių elgesį, sukurti draugišką, saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, grupės, Mokyklos, šeimos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

5. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

5.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

5.2. kiekvienas Mokyklos administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

5.3. Mokyklos darbuotojai veiksmy imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų.

6. Su Mokyklos nustatyta smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos tvarka pasirašytinai supažindinami Mokyklos darbuotojai ir tėvai (globėjai).

7. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

7.1. patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti

psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

7.2. patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

7.2.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

7.2.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

7.2.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

7.2.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

7.3. patyčias patiriantis vaikas – mokinys, iš kurio yra tyčiojamas.

7.4. besityčiojantysis/skriaudėjas – vaikas ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

7.5 patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

7.6. patyčių stebėtojas – vaikas, matantis ar žinantis apie patyčias.

7.7. patyčių prevencija – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis mokyklos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

7.8. patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

7.9. patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną – patyčių situacijos mokykloje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA MOKYKLOJE

8. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi mokyklos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi mokyklos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, direktoriaus pavaduotoja ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi mokyklos bendruomenės nariai.

9. Smurto ir patyčių prevencijos, intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisija, kuri kasmet:

9.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės vaikų apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus.

9.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl mokykloje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

9.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

9.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

9.5. teikia siūlymus mokyklos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo, mokyklos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

9.6. individualiai dirba su smurto ir patyčių atvejais, kai vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys arba kai į juos kreipiasi klasės vadovas išnaudojęs numatytas pagalbos priemones;

9.7. atlieka kitus mokyklos Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

10. Klasės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III SKYRIUS

SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA MOKYKLOJE

11. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas mokyklos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas nedelsiant reaguodamas:

11.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

11.2. primena asmeniui, kuris tyčiojasi vidaus darbo tvarką ir elgesio taisykles;

11.3. jei vaikui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

11.4. informuoja klasės vadovą arba budintį administracijos atstovą apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, bei pateikia užpildytą pranešimo formą (priedas Nr. 2)

12. Pastebėjus elektronines patyčias ar gavus apie jas pranešimą:

12.1. išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir atveją nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, pateikia užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą klasės vadovui arba būdinčiam administracijos atstovui (priedas Nr. 2).

13. Klasės vadovas gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

13.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;

13.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

13.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

13.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (priedas Nr. 2);

13.5. kartojantis smurto ar patyčių situacijai, informaciją perduoda Vaiko gerovės komisijos nariams ir pateikia visas turimas užpildytas formas ar turimą informaciją raštu;

13.6. esant sudėtingesnei situacijai, iš karto inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį ir registruoja atvejį klasės patyčių registracijos žurnale (priedas Nr. 1);

14. Vaiko gerovės komisija:

14.1. informuoja mokyklos vadovą kai smurto ir patyčių situacijoje vienas iš dalyvių yra suaugęs bendruomenės narys bei registruoja patyčių registracijos žurnale (priedas Nr. 1);.

14.2. elektroninių patyčių atveju pateikia pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt:

14.2.1. jei panaudota vaizdinė informacija yra viešas elektroninėje erdvėje patyčių ir smurto atvejis:

14.2.2. jei informacija yra vieša, kuri pagal Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymą yra priskiriama draudžiamai skleisti informacijai.

14.3. sistemina ir analizuoja pranešimų apie patyčias, kur vienas patyčių dalyvis suaugęs bendruomenės narys, formas;

14.4. esant sudėtingam patyčių atvejui (kai kreipiasi klasės vadovas) inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį atvejui aptarti ir situacijai įvertinti;

14.5. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, psichologo, socialinio pedagogo pagalba kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą.

14.6. ypatingais atvejais (esant fiziniam smurtui), arba jei numatytas veiksmų planas teigiamo rezultato neduoda, smurto ir patyčių sustabdyti nepavyksta, informuoja mokyklos vadovą ir kreipiasi į policiją ir VTAS.

15. Mokyklos vadovas, gavęs informaciją apie administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo patiriamas patyčias arba jiems pasityčiojus iš mokinio privalo nedelsiant imtis priemonių numatytų Tvarkos apraše.

16. Patyčias patiriantis mokinys ar patyčių stebėtojas, matęs ir žinantis apie patyčias, nedelsiant informuoja bet kurį ugdymo įstaigos darbuotoją kuriuo pasitiki.

17. Patyčias patiriančio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba tėvai (globėjai, rūpintojai), žinantys apie klasėje vykstančias patyčias:

17.1. nedelsiant informuoja klasės vadovą ir/ar socialinį pedagogą, ir/ar administracijos atstovus apie mokinio patiriamas patyčias jiems patogiu būdu (telefonu, elektroniniu laišku, žinute dienyne ar asmeniškai);

17.2. sužinoję apie viešą patyčių elektroninėje erdvėje panaudojus vaizdinę informaciją atvejį, ir smurtaujančio ir smurtą patiriančio nepilnamečio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), privalo apie tai pranešti LR ryšių reguliavimo tarnybai pateikdami pranešimą interneto svetainėje adresu www.draugiskasinternetas.lt.

18. Tais atvejais, kai mokykloje nėra švietimo pagalbos specialistų ar yra kitos priežastys, dėl kurių negali būti teikiama švietimo ir kita pagalba ar netikslinga ją teikti mokykloje, klasės vadovas ar kuratorius ir/ar administracijos atstovas nukreipia mokinį ir jo tėvus (globėjus/rūpintojus) į Savivaldybės švietimo pagalbos įstaigą.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Visi dokumentai, esantys vaiko asmens byloje, ir duomenys, susiję su vaiku ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

20. Visi mokyklos bendruomenės nariai supažindinami su Aprašu pasirašytinai.

21. Mokiniai bei mokinių tėvai su tvarka, reglamentuota Apraše, supažindinami tėvų susirinkimo, klasės valandėlių metu ir patvirtina tai savo parašu.

KLASĒS PATYČIŲ REGISTRACIJOS ŽURNALAS

F - fizinės
Ž - žodinės
E - elektroninės
S - socialinės

M - mokinys
S - suaugęs bendruomenės narys

Atvejo Eil. Nr.	Data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Smurto ir patyčių pobūdis: F, Ž, E, S	Smurtą patiriantis asmuo (M, S)	Smurtaujantis asmuo (M, S)	Pastabos
--------------------	------	--	--	---------------------------------------	----------------------------------	----------

VILNIAUS „PELĖDOS PRADINĖ MOKYKLA“
PRANEŠIMAS APIE PATYČIAS

Pranešimo data _____

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie patyčias:

Kas pranešė apie patyčias:

Kada įvyko patyčios (data, val.):

Kur įvyko patyčios:

Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:

- Fizinės:** vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);
- Socialinės:** įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;
- Elektroninės:** patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).
- Kiti pastebėjimai** (įrašyti) _____ .

Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Vaiko, patyrusio patyčias vardas, pavardė, amžius, klasė:

Vaiko/-ų, kuris tyčiojosi vardas, pavardė, amžius, klasė:

Vaiko/-ų, stebėjusio patyčias vardas, pavardė, amžius, klasė:

Išsamesnė informacija apie įvykį:

Mokyklos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

Veiksmų po įvykio, planas su:

Vaiku patyrusiu patyčias:

Vaiku, kuris tyčiojosi:

Stebėtojais:

Patyčių dalyvių tėvais:

Kitais mokyklos darbuotojais:

Kita (įrašyti):

Patyčių registracijos žurnale Nr. _____

VILNIAUS „PELĖDOS“ PRADINĖS MOKYKLOS REAGAVIMO Į PATYČIAS IR PAGALBOS JOMS ĮVYKUS PLANAS

PASTEBĖJUS AR ĮTARUS PATYČIAS

Bet kuris mokyklos darbuotojas turi nedelsiant reaguoti ir stabdyti patyčias

Apie įvykį pranešti klasės vadovui (arba budinčiam administracijos atstovui). Užpildo pranešimo apie patyčias formą (Priedas nr.2)

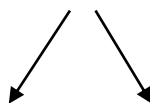
Klasės vadovas skubiai aiškinasi situaciją, kalbasi su mokiniais, jų tėvais, stebi situaciją. Registruoja klasės Patyčių registracijos žurnale.

Pastebėjus, kad patyčios kartojasi ir taikytos priemonės neveiksmingos, kreipiamasi į Vaiko gerovės komisijos pirmininką

Vaiko gerovės komisija imasi spręsti patyčių situaciją

Bendrauja su patyčių dalyviais, jų tėvais, siūlo veiksmų planą.

Esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja susirinkimą. Ypatingu atveju (esant fiziniam smurtui) arba jeigu numatytas veiksmų planas teigiamo rezultato neduoda, smurto ir patyčių sustabdyti nepavyksta, informuoja mokyklos vadovą ir kreipiasi bendradarbiavimo į Vaiko teisių apsaugos skyrių, policijos nuovadą.